

Wensen en grenzen met betrekking tot medische behandelingen: een moeilijk onderwerp.

Het is bepaald niet gemakkelijk om over situaties te spreken waarbij wensen en grenzen van medische behandelingen aan de orde zijn. Voor de een gelukkig ver van het bed, voor de ander relevant want dichtbij.

COVID 19 drukt ons in het hier en nu met de neus op de feiten. Meer dan ooit zijn we er ons van bewust dat er grenzen zijn aan behandeling en zorg. De Coronacrisis is actueel en zal dat waarschijnlijk ook nog wel een tijd blijven. Maar we weten dat los van Corona mensen iedere dag met medische situaties geconfronteerd worden waarbij zij in overleg met hun arts de mogelijkheden van een behandeling afwegen, zich afvragen wat de voordelen en de nadelen van die mogelijkheden zijn en wat dat in hun specifieke situatie betekent.

Deze bijdrage gaat over behandelwensen en –grenzen. Als u ziek bent willen zorgverleners zoals huisarts en specialist u de best mogelijke zorg bieden en stemmen de zorg zo goed mogelijk af op uw persoonlijke wensen en situatie. Kunt en wilt u meepraten over uw behandeling – en dat is uw goed recht - dan kunt u met uw behandelend arts bespreken wat de mogelijkheden zijn. U bekijkt samen welke behandeling het beste bij uw persoon past en maakt hierover afspraken. U kunt er voor kiezen om grenzen te stellen aan uw medische behandeling, of om er zelfs van af te zien. Daar kunnen verschillende persoonlijke redenen voor zijn.

Kortom bij behandelbeperkingen gaat het om úw wensen en grenzen.

Wat is een behandelbeperking?

Bij een ernstige ziekte is soms een zware behandeling nodig. U kunt zich afvragen ‘wil ik die behandeling wel?’ Het afzien van een bepaalde behandeling noemen we een ‘behandelbeperking’. Een behandelbeperking is een eigen keuze, maar ook uw arts kan hiertoe besluiten als de behandeling medisch niet (meer) zinvol is.

Praten over behandelbeperkingen.

U heeft het recht om tegen uw arts te zeggen dat u over behandelbeperkingen wilt praten, om de voors en tegens van de behandeling in alle rust op een rij te zetten, waarbij ook de emotionele kant besproken kan worden.

Wat moet ik mij voorstellen bij behandelbeperkingen?

Het gaat dan bijvoorbeeld om wensen met betrekking tot ja/nee reanimeren, beademen, al of niet naar de Intensive Care of naar de hartbewaking. Ja/nee dialyse, operaties, bloedproducten, etc..

Belangrijk: als u samen met uw arts een behandelbeperking afspreekt, gaan alle andere noodzakelijke behandelingen gewoon door. Net als de zorg om de kwaliteit van uw leven zo goed mogelijk te houden of te verbeteren.

Gesprek over behandelbeperkingen?

U bepaalt zelf of en wanneer een gesprek voor u zinvol is. Als u tijdig over behandelbeperkingen spreekt, is er meestal voldoende tijd om er goed over na te denken. Ook uw behandelend arts kan het initiatief hiertoe nemen. Dat kan naar gelang uw situatie de huisarts zijn, maar ook een medisch specialist in het ziekenhuis of een

specialist ouderengeneeskunde als u in een verpleeg- of verzorgingshuis woont.

Wie besluit wat?

U en uw arts. **U**, als u niet wilt dat bepaalde handelingen worden toegepast, omdat de belasting daarvan te groot is. Het kan zijn dat het mogelijke resultaat van de behandeling en eventuele bijwerkingen voor u niet aanvaardbaar zijn als er bijvoorbeeld grote kans is op blijvende schade. Of omdat er geen uitzicht is voor u op acceptabel herstel.

Uw arts, als bepaalde behandelingen zoals reanimatie of behandeling op de intensive care of hartbewaking geen kans van slagen meer hebben en daarom niet medisch zinvol zijn.

Moet ik mijn wensen vastleggen?

U kunt uw wensen laten vastleggen in uw medisch dossier. Belangrijk om te vermelden is dat met uw arts besproken behandelbependingen herzien en opnieuw met uw arts besproken kunnen worden. Gemaakte afspraken kunnen altijd teruggedraaid worden als u van gedachten verandert. Dan kan bijvoorbeeld als uw gezondheidstoestand achteruitgaat of als u andere wensen heeft gekregen. U kunt de afspraken ook zelf vastleggen in een zogeheten wilsverklaring of in een behandelpaspoort.

Om op een goede wijze met uw arts over behandelbependingen te kunnen praten moet u twee dingen weten. Ten eerste: wat is er mogelijk en wat niet, of niet meer. Ten tweede: wat zijn uw wensen en wat is voor u belangrijk.

Dat is vooral geen gemakkelijke opgave als het om wensen gaat bij een behandeling in de toekomst. Is er sprake van een actuele of zelfs een acute medische situatie, dan doet zich een andere situatie voor.

Hoe dan ook u kunt samen met uw arts tot een goede beslissing komen, door in samenspraak drie vragen te beantwoorden:

- wat zijn mijn mogelijkheden?
- wat zijn de voordelen en de nadelen van die mogelijkheden?
- wat betekent dat in mijn situatie?

Wat is voor mij belangrijk?

Het kan lastig zijn om te bepalen wat uw wensen zijn en waar uw grenzen liggen. Voor wie zich hierin wil verdiepen is uitgebreide en toegankelijke informatie te vinden. Zoals op de website van de Patiëntenfederatie Nederland (patientenfederatie.nl). Op de website 'Wat ertoe doet' (watertoedoet.info) - die eigenlijk gemaakt is voor hartpatiënten, maar die ook toepasbaar is voor mensen zonder hartklachten - wordt aan de hand van een viertal vragen inzichtelijk wat voor u belangrijk is bij het maken van eventuele keuzes.

Eind vorig jaar werd in de media-aandacht besteed aan het zogeheten 'behandel paspoort'. Het behandel paspoort biedt niet alleen handvatten om na te denken over wensen ten aanzien van behandeling en zorg, maar ook de mogelijkheid om die wensen in het paspoort op te schrijven. Voor verdere informatie zie:

www.behandelpaspoort.nl

(Bronnen: KNMG, NHG, Patiëntenfederatie Nederland, Wat Er toe Doet, Netwerk Cliënt – en – Raad Zorg, Radboudumc.)